

Državni izpitni center

M 2 0 2 5 1 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 27. avgust 2020

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Obča zgodovina

Vzpon meščanstva in uveljavitev parlamentarizma

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ razsvetljenstvo	
1.2	1	♦ sodna ♦ izvršna ♦ zakonodajna	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ B ♦ D ♦ C ♦ A	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ B	
	1	♦ C	
	1	♦ F	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	tri od: ♦ pravica do svobode ♦ pravica do življenja ♦ pravica do iskanja sreče ♦ enakost (pred zakonom) ♦ ideja o suverenosti ljudstva ...	
4.2	1	dve od: ♦ neodvisnost od Velike Britanije ♦ pretrganje stikov z Veliko Britanijo ♦ uvedbo enakosti pred zakonom ♦ oblikovanje vlade po volji ljudstva ...	
4.3	1	ena od: ♦ Deklaracija o človekovih in državljanskih pravicah ♦ Deklaracija o pravicah človeka in državljan	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	ena od: ♦ finančna kriza v državi ♦ prazna državna blagajna ♦ poskus reformiranja davčnega sistema ...	
5.2	1	ena od: ♦ Privilegirana stanova bi izgubila privilegije. ♦ Tudi privilegirana stanova bi morala plačevati nove davke ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6.1	1	♦ napad na Bastiljo / Bastijo	
6.2	1	ena od: ♦ Trdnjava (Bastilja) je bila simbol absolutizma. ♦ V trdnjavi so hoteli dobiti orožje. ♦ V trdnjavi so bili (nekoč) zaprti politični zaporniki ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7.1	1	♦ C	
7.2	1	♦ izvršna oblast	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8.1	1	♦ (Maximilien) Robespierre	
8.2	1	dve od: ♦ To je bilo obdobje brezobzirnega nasilja. ♦ Glavno orožje revolucije je giljotina. ♦ Jakobinci so na morišče poslali veliko ljudi. ♦ Robespierre je poslal na morišče številne sodelavce (»revolucija žre svoje otroke«) ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ Civilni zakonik / Code (de) civil / Napoleonov zakonik	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	3	♦ F ♦ D ♦ A ♦ B ♦ C ♦ E	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ Nemška zveza	
11.2	1	dve od: ♦ Sistem je preprečeval liberalne ideje. ♦ Sistem je slonel na načelu »ničesar spremenjati«. ♦ Vladala je stroga cenzura. ♦ Oblast je izvajala (strogo) politično represijo. ♦ Prevladovale so konservativne ideje ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	ena od: ♦ Končala se je oblast Bourbonov. ♦ Na oblast je prišla nova dinastija. / Na oblast je prišel Filip Orleanski. ♦ Konec je bilo politične represije. ♦ Nov vladar je moral priseči parlamentu ...	
12.2	1	ena od: ♦ Belgija se je rešila nizozemske nadoblasti. ♦ V Belgijo se je razširilo revolucionarno vrenje. ♦ Po vzoru francoske ustave je tudi Belgija dobila svojo ustavo.	
12.3	1	♦ parlamentarna / ustavna monarhija	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
		A LIBERALIZEM	B KONSERVATIVIZEM
13.1	1	♦ meščanstvo	♦ plemstvo / aristokracija
13.2	1	ena od: ♦ Zahtevali so ločitev cerkve od države. ♦ Religija je zasebna zadeva vsakega posameznika. ♦ Prizadevali so si za zmanjšanje vpliva cerkve v družbi. ♦ Zagovarjali so emancipacijo Judov ...	ena od: ♦ Zavzemali so se za vzpostavitev »krščanske države«. ♦ Cerkev mora imeti odločilen vpliv na posvetne zadeve. ♦ Krščanske vrednote naj imajo pomembno mesto v državi in družbi. ♦ Nasprotovali so emancipaciji Judov. ♦ Nasprotovali so ločitvi države in cerkve. ♦ Zagovarjali so zavezništvo med »prestolom in oltarjem« ...
13.3	1	ena od: ♦ ustavna / parlamentarna monarhija ♦ republika	♦ (absolutna) monarhija
13.4	1	ena od: ♦ Poudarjali so (pomembno) vlogo posameznika v družbi. ♦ Poudarjali so osebno svobodo posameznika ...	ena od: ♦ Država naj bi bila pomembnejša od posameznika. ♦ Menili so, da prevelika svoboda posameznika vodi v kaos ...
Skupaj	4		

Od nacionalnih gibanj do prve svetovne vojne

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ A	
	1	♦ C	
	1	♦ F	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ (Clemens von) Metternich	
15.2	1	ena od: ♦ Odpravljen je bil fevdalni red / ostanki fevdalizma. ♦ Uvedena je bila zemljiška odveza (z odškodnino). ♦ Kmetje so postali osebno svobodni ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16		A ITALIJA B NEMČIJA	
	1	♦ 1861	♦ 1871
	1	dve od: ♦ V številnih mestih so pregnali tuje gospodarje in poskušali doseči združitev. ♦ V Milanu in Benetkah so razglasili republiko. ♦ Piemont-Sardinija je napovedala vojno Avstriji. ♦ Sardinski parlament je razglasil združitev sardinskega kraljestva z Lombardijo in Benečijo ...	dve od: ♦ Vodilni predstavniki iz vseh nemških držav so sklicali vsenemški parlament v Frankfurtu. ♦ Na ozemlju Nemške zveze so izvedli volitve v nemški parlament. ♦ Pripravili so dva programa ureditve nemškega vprašanja. ♦ Pripravili so veliko- in malonemški program. ♦ Sprejeli so ustavo in izvolili pruskega kralja za »nemškega cesarja« ...
	1	♦ Cavour ♦ Piemont / Sardinija / Sardinsko kraljestvo	♦ Bismarck ♦ (kraljevina) Prusija Delne rešitve ne priznamo.
	1	ena od: ♦ Piemont je bil pravna država, zgrajena na liberalnih načelih. ♦ Imeli so razvito gospodarstvo, ki je privabljalo veliko tujega kapitala. ♦ Država je imela razvito železniško omrežje. ♦ V kraljevini Piemont je bila polovica vsega kapitala v lasti industrijskih in trgovskih družb, ki so delovale na ozemlju celotnega polotoka ...	ena od: ♦ Prusija je bila gospodarsko najbolj razvita. ♦ Prusija je s carinsko zvezo navezala nase večino nemških držav. ♦ Pruska jeklarska in kemička industrija sta bili med najbolj razvitim na svetu. ♦ Prusija je bila ustavna monarhija in privlačnejša za nacionalno čuteče nemško meščanstvo ...
	1	♦ z Avstrijo / Avstrijskim cesarstvom	ena od: ♦ s Francijo ♦ z Avstrijo / Avstrijskim cesarstvom
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ Avstro-Ogrska	
17.2	1	ena od: ♦ Prusija je želela izključiti Avstrijsko cesarstvo iz Nemške zveze. ♦ Avstrijsko cesarstvo je leta 1866 doživelo poraz s Prusijo in Italijo. ♦ Avstrijsko cesarstvo je moralo Italiji odstopiti Benečijo ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	ena od: ♦ Rusija je podprla upore narodov proti Turčiji. ♦ Nemčija se je bala ruske prevlade na Balkanu. ♦ Nemško cesarstvo je zahtevalo revizijo pogodbe iz San Stefana ...	
18.2	1	tri od: ♦ Srbija ♦ Črna gora ♦ Romunija ♦ Bolgarija	
18.3	1	ena od: ♦ Ruski car je videl v kongresu »evropsko koalicijo« proti Rusiji. ♦ Rusija se je čutila izrinjena z Balkana ...	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ imperializem	
19.2	1	tri od: ♦ Kolonije so imele veliko naravnega bogastva / kolonije so bile vir poceni surovin. ♦ Kolonije so bile vir poceni delovne sile. ♦ V kolonijah so pridobile nove trge za svoje izdelke. ♦ Evropske velesile so pridobile kolonije, da so ohranjale ravnovesje s svojimi sosedji. ♦ Evropski občutek superiornosti jih je silil, da civilizirajo »divjake« dežel, ki so jih zasedli ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	3	♦ I ♦ N ♦ F ♦ F ♦ I ♦ N	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	ena od: ♦ Želela je prehiteti Veliko Britanijo na morju. ♦ Menila je, da se bo prihodnost velesil odločala na morju.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	ena od: ♦ Prikazuje koalicijo štirih držav, ki se pripravljajo na vojno proti Osmanskem cesarstvu / Turčiji. ♦ Prikazuje članice balkanske zveze, ki napadajo Osmansko cesarstvo / Turčijo ...	
22.2	1	♦ Albanija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	ena od: ♦ Srbija je poskušala oblikovati Veliko Srbijo. ♦ Srbija je podpihovala protiavstrijsko razpoloženje. ♦ Srbija in Avstro-Ogrska sta imeli težnje po istih ozemljih. ♦ Avstro-Ogrska je videla Srbijo kot balkanski Piemont ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	♦ Sionizem je gibanje za oblikovanje (samostojne) judovske države v Palestini.	
24.2	1	♦ V Rusiji so bili številni pogromi / pregoni proti Judom.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	3	♦ 1821 ♦ 1804 ♦ 1814 ♦ 1834 ♦ 1871 ♦ 1870	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 60

IZPITNA POLA 2**Narodna zgodovina****Antična kulturna dediščina na tleh današnje Slovenije**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	štiri od: ♦ Kolapijani ♦ Latobiki ♦ Tavriski ♦ Serapili ♦ Sereti ♦ Subokrini ♦ Noriki ♦ Karni	
1.2	1	ena od: ♦ po kovaških izdelkih ♦ po (keltskem) orožju ♦ po izdelkih iz železove rude	
1.3	1	dve od: ♦ Naše ozemlje je imelo varnostni pomen. ♦ Naše ozemlje je služilo kot izhodišče za širjenje rimske meje (iz Italije v Podonavje). ♦ Naše ozemlje je bilo pomembno za gospodarske povezave. ♦ Prek našega ozemlja so navezovali trgovske stike. ♦ Skozi to ozemlje je potekala jantarna pot ...	Za dve ali eno pravilno rešitev 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ 10. regija / Venecija in Histrija / Italija ♦ Panonija ♦ Norik ♦ Norik / Panonija	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	ena od: ♦ iz vojaške naselbine ♦ iz legijskega tabora ♦ iz vojaškega tabora	
3.2	1	tri od: ♦ steklarstvo ♦ lončarstvo / keramičarstvo ♦ kamnoseštvo ♦ kovinarstvo ...	
3.3	1	dve od: ♦ Ljudje so prevzemali oblačilne navade. ♦ Ljudje so pridobivali državljanse pravice. ♦ Ljudje so prevzemali rimske šege in navade. ♦ Širila se je uporaba latinskega jezika. ♦ Ljudje so prevzemali različne oblike verovanj (mitraizem, krščanstvo). ♦ Romanizacija se je kazala v urbanizaciji / načinu gradnje mest ...	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	ena od: ♦ (mit) o Jazonu ♦ (mit) o Argonavtih	
4.2	1	ena od: ♦ Jazon se je vračal domov. ♦ Argonavti in z njimi Jazon potujejo prek našega ozemlja nazaj v Grčijo. ♦ Argonavti so pluli po Ljubljanci.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	3	♦ F ♦ C ♦ B ♦ E ♦ D ♦ A	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	ena od: ♦ Dokončno je bilo premagano poganstvo v Rimskej imperiji. ♦ V Rimskej imperiji se je uveljavilo krščanstvo. ♦ Za kratek čas je bila rimska država še enkrat združena pod enim cesarjem. ♦ Premagan je bil zadnji poganski cesar.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ B	
	1	♦ C	
	1	♦ F	
Skupaj	3		

Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8.1	1	ena od: ♦ Staroselci so se umikali (proti zahodu). ♦ Zaradi vpadow ljudstev je bilo veliko naselij požganih. ♦ Zaradi vojaških spopadov je veliko ljudi izgubilo življenje. ♦ Langobardi so se odselili ...	
8.2	1	dve od: ♦ Rimska mesta so bila uničena. ♦ Razpadla je cerkvena organizacija s škofijami. ♦ Izginila je pismenost. ♦ Izginil je dotedanji pravni red. ♦ Prebivalstvo so zasužnili in / ali pobili. ♦ Staroselci so prevzemali slovanske navade ...	
8.3	1	ena od: ♦ Nastala je zaradi upora proti avarskemu gospodstvu. ♦ Nastala je zaradi frankovske nevarnosti na zahodu ...	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	♦ Avstrije	
9.2	1	ena od: ♦ Gospovshtsko polje ♦ Krnski grad na Gospovshtskem polju	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	1	tri od: ♦ voditelj v vojski ♦ branitelj domovine ♦ najvišji sodnik ♦ zaščitnik pravice ♦ najvišji duhovnik ♦ varuh vere	
10.2	1	♦ kosezi	
10.3	1	dve od: ♦ Kosezi so imeli vlogo pri ustoličevanju knezov. ♦ Kosezi so bili vojaško spremstvo kneza. ♦ Kosezi so imeli pravico do nošnje orožja. ♦ Kosezi so imeli svoje sodstvo.	
10.4	1	ena od: ♦ Knez je oblast sprejemal od ljudstva. ♦ Knez je bil preoblečen v kmečka oblačila (enakovreden ostalim) ...	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ C	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	♦ Pribina je bil vdan vazal kralju Ludviku.	
12.2	1	♦ Kocelj	
12.3	1	dve od: ♦ Konstantin in Metod sta uvajala slovansko bogoslužje. ♦ Poučevala in pripravljala sta slovanske duhovnike. ♦ Prevajala sta najpomembnejše verske knjige za potrebe slovanskega misijonstva. ♦ Sestavila sta prvo slovansko pisavo / glagolico.	Za dve ali eno pravilno rešitev 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	♦ fevdalizem	
13.2	1	dve od: ♦ Potekala je nižinska kolonizacija. ♦ Kolonizacija je bila notranja in zunanjega. ♦ Kolonizacijo so podprtli fevdalci / zemljiški gospodje. ♦ Kolonizacija je potekala zaradi težnje po povečanju obdelovalnih površin. ♦ Uveljavilo se je (na)triletno kolobarjenje. ♦ Z zunanjim kolonizacijo so se naseljevali nemško govoreči kolonisti. ♦ Uveljavljale so se novosti v poljedelstvu. ♦ Nastajali so novi tipi vasi. ♦ Prebivalstvo se je povečalo. ♦ Kolonizacija je bila načrtna / vodili so jo zemljiški gospodje ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	♦ B ♦ D ♦ C ♦ A	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	ena od: ♦ Rudolf Habsburški je bil nepomemben fevdalec. ♦ Rudolf Habsburški ni bil močan vladar. ♦ Rudolf Habsburški ni bil preveč vpliven.	
15.2	1	ena od: ♦ Ozemlje si je pridobil po vojni z Otokarjem II. (Přemysлом). ♦ Porazil je češkega kralja Otokarja II. (Přemysla).	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	ena od: ♦ Z rodbinskimi povezavami so dobili obsežne posesti. ♦ Robbinske zveze so povečevale njihov ugled. ♦ S porokami so pridobili večjo politično moč. ♦ Z rodbinskimi povezavami so dobili nove nazive. ♦ Z rodbinskimi povezavami so povečali gospodarsko moč / kovali so svoj denar.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17		A ŠKOFJA LOKA B PIRAN	
	1	ena od: ♦ celinski tip ♦ celinska mesta	ena od: ♦ obalni tip ♦ obalna / primorska / obmorska mesta
	1	dve od: ♦ Celinska mesta so bila obdana z obzidjem. ♦ Celinska mesta nastajajo v visokem srednjem veku. ♦ Na čelu celinskih mest je bil mestni svet s sodnikom. ♦ Prebivalci celinskih mest se ukvarjajo s trgovino in obrtjo ...	dve od: ♦ Obalna mesta so se raztezala v zaledje. ♦ Obalna mesta imajo kontinuiteto iz antike. ♦ Obalna mesta imajo samoupravo v obliku mestne komune. ♦ Prebivalci obalnih mest se ukvarjajo s kmetijstvom, trgovino in obrtjo ...
	1	ena od: ♦ mestni statut ♦ ustanovitvena listina ...	ena od: ♦ komunalni zakonik ♦ mestni statut ...
	1	dve od: ♦ trgovina ♦ obrt ♦ fužinarstvo / železarstvo ♦ ribištvo ...	dve od: ♦ trgovina ♦ obrt ♦ solinarstvo ♦ ribolov ♦ oljkarstvo ♦ vinarstvo / vinogradništvo ...
1		ena od: ♦ Sveto rimske cesarstvo / habsburška posest ♦ Freisinški škofje	♦ Beneška republika
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18.1	1	ena od: ♦ Veronika je bila nižjega plemiškega rodu. ♦ Veronika ni bila primernega stanu. ♦ S to poroko Celjska rodbina ni dobila nič posesti.	
18.2	1	ena od: ♦ Obsojena je bila čarovništva. ♦ Sodišče ni dokazalo čarovništva, zato je bila umorjena. ♦ Bila je (verjetno) umorjena.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	slika 1: ♦ romanika / romanski slog	
	1	slika 2: ♦ gotika / gotski slog	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	dve od: ♦ cistercijani ♦ benediktinci ♦ kartuzijani ♦ frančiškani ♦ dominikanci ...	
20.2	1	dve od: ♦ V samostanih so prepisovali knjige. ♦ V samostanih so delovale šole. ♦ Imeli so pomembno vlogo pri širjenju umetnosti. ♦ Imeli so bogate knjižnice. ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ B	
	1	♦ C	
	1	♦ F	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22.1	1	dve od: ♦ Nastajale so pustote. ♦ Preseljevanje pravoslavnega prebivalstva / Uskokov. ♦ Veliko ljudi je bilo ubitih. ♦ Mnogo ljudi je bilo odpeljanih v suženjstvo ...	Za dve ali eno pravilno rešitev 1 točka.
22.2	1	dve od: ♦ Dežele so bile gospodarsko izčrpane. ♦ Zmanjšalo se je število obdelanih kmetij. ♦ Turki so odpeljali veliko dobrin / ropali so. ♦ Povzročena je bila velika materialna škoda. ♦ Nazadovali sta trgovina in obrt ...	
22.3	1	dve od: ♦ Kmetje so bili davčno bolj obremenjeni. ♦ V času turških vpadov so bili najbolj nezaščiteni / najmanj zaščiteni. ♦ Zaradi organizacije črne vojske so bili vojaško bolj usposobljeni ...	Za dve ali eno pravilno rešitev 1 točka.
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ B	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24.1	1	dve od: ♦ premagati zemljivo gospodo ♦ ustanoviti cesarsko oblast v Zagrebu ♦ sami pobirati davke / dajatve / dohodke ♦ skrbeti za obrambo meje	
24.2	1	ena od: ♦ Vodjo upora so okronali z žarečo kovinsko košaro. ♦ Vodjo upora so dali razčetveriti. ♦ Vodja upora je bil usmrčen / umorjen / ubit.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	3	♦ 1550 ♦ 1575 ♦ 1456 ♦ 1584 ♦ 1515 ♦ 1461	Za šest pravilnih rešitev 3 točke, za pet ali štiri 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 60